

Handlingsplan mot droger

Ludvika kommuns grundskolor och särskolan

Dokumentnamn Handlingsplan mot droger		Dokumenttyp Plan	Omfattning Grundskolor och särskola
Dokumentägare Verksamhetschef Skola	Dokumentansvarig Verksamhetschef Skola	Publicering ludvika.se	
Författningsstöd Skollagen, FNs barnkonvention, Tobakslagen, Alkohollagen, Narkotikastrafflagen, Lagen om förbud mot vissa dopningsmedel, Arbetsmiljölagen, Socialtjänstlagen.			
Beslutad 2018-06-08	Bör revideras senast 2019-06-08	Beslutsinstans [Skriv text här]	Diarienummer [Skriv text här]
Beslutade revideringar	Vad revideringen avsett		Diarienummer vid revideringen
[Skriv datum och §]	[Skriv text här]		[Skriv text här]

Inledning

Denna handlingsplan mot droger gäller samtliga grundskolor och särskolan i Ludvika kommun.

Definition

Med droger avses här tobak, alkohol, narkotika, dopingpreparat, läkemedel (ej medicinskt betingat bruk), inandning av gaser från kemiska preparat i berusningssyfte samt övriga medel som intas i berusningssyfte. Förkortningen ANDT står för alkohol, narkotika, doping och tobak.

Lagstiftning

Skollagen

I enighet med skollagen ska skolan motverka missbruk av droger.

FN:s barnkonvention

Skolan är skyldig att skydda barn och ungdomar från droger.

Tobakslagen

Rökning är förbjuden i lokaler som är avsedda för barnomsorg, skolverksamhet eller annan verksamhet (exempelvis fritids- och ungdomsgårdar) för barn och ungdomar samt på skolgårdar och på motsvarande områden utomhus vid förskolor, fritidshem och fritidsgårdar. Förbudet gäller också då vuxenverksamhet bedrivs i lokalerna samt när ingen skolverksamhet bedrivs, till exempel vid studiedagar enbart för personal, vid föräldramöten på kvällstid och liknande.

Alkohollagen

Alkohol får inte förtäras av barn under 18 år.

Narkotikastrafflagen

Enligt narkotikastrafflagen är det förbjudet att innehå, förvara, använda och bjuda ut till försäljning preparat som är klassad som narkotika.

Lagen om förbud mot vissa dopningsmedel

Dopningslagen reglerar användning och hantering av preparat som är klassade som dopningsmedel.

Arbetsmiljölagen

Föreskriver att skolan ska ha en bra arbetsmiljö och är skyldig att förebygga ohälsa och olycksfall bland annat orsakat av droger och alkohol.

Socialtjänstlagen

Enligt socialtjänstlagen har skolan skyldighet att anmäla till socialtjänsten om skolan får kännedom om något som kan innebära att socialtjänsten behöver ingripa till ett barns skydd.

Handlingsplan mot droger

På Ludvika kommuns grundskolor och särskola arbetar vi för en drogfri miljö. Det är inte tillåtet att inneha, använda och sälja droger. Det är inte heller tillåtet att vistas på skolan i berusat/drogpåverkat tillstånd.

Ludvika kommuns handlingsplan mot droger syftar till att främja, förebygga, upptäcka och ingripa mot bruk av droger samt vara ett stöd till elever och föräldrar. I det systematiska arbetet mot droger kan polishund användas för att upptäcka droger på skolor.

Skolan är en arbetsplats med samma krav och skyldigheter som andra arbetsplatser. Ansvar för att skolan är en hälsosamarbetsplats ligger på alla som vistas i skolan. Därför har vi en tydlig alkohol-, drog- och tobaksplan som följer gällande lagstiftning med syfte att främja, förebygga, upptäcka och ingripa mot alkohol, tobak och andra droger oavsett om de är kriminaliserade eller inte. Rektor har det yttersta ansvaret för uppföljning av skolans ANDT-plan. Kunskap om alkohol och andra droger är en viktig del av det hälsofrämjande och förebyggande arbetet inom skolan, därför ska dessa frågor ständigt bearbetas både bland elever och personal. Inom skolan finns Elevhälsan dit både elever, föräldrar och personal kan vända sig och få stöd om man misstänker att någon använder alkohol och/eller andra droger.

Skolan samarbetar med andra myndigheter i hälsofrämjande och förebyggande syfte men också för att ge stöd och hjälp till enskilda elever. Detta arbete baseras på gällande lagstiftning. Det är viktigt att vi alla, personal, föräldrar och elever, hjälps åt i arbetet med att förebygga bruk/missbruk av tobak, alkohol och/eller andra droger och att vi samarbetar för en sund och hälsosam miljö.

Mål

Skolans mål är att vara en tobaks- och drogfri skola. Skolan ansvarar för att varje elev efter genomgången skolgång har grundläggande kunskaper om förutsättningarna för en god hälsa samt förståelse för den egna livsstilens betydelse för hälsan och miljön. För att uppnå dessa mål är det viktigt att vi har en gemensam syn på hur vi ska agera då vi upptäcker att någon av våra ungdomar använder tobak eller droger.

Främjande arbete

Det främjande arbetet pågår alltid och utan att något särskilt har hänt. Det bedrivs långsiktigt, gäller alla, sker kontinuerligt både på och utanför lektionstid och det är målinriktat.

Nedanstående länkar kan användas för inspiration för det främjande arbetet utifrån elevernas ålder och mognad.

Stödmaterial

Skolverket

Här finns material riktat framförallt till den som arbetar med ungdomar och ANDT.

<https://www.skolverket.se/skolutveckling/miljo-och-halsa/elevhalsan/andt/stodmaterial>

Berusning på schemat

Utgivet av Statens Folkhälsoinstitut, 2010

”**Berusning på schemat**” är ett inspirations- och stödmaterial för skolans undervisning om alkohol, narkotika, doping och tobak. Materialet, i form av böcker om ca 100 sidor, finns i två versioner, en för grundskolans senare år och en för gymnasieskolan.

Grundskolan:

<http://www.fhi.se/Publikationer/Alla-publikationer/Berusning-pa-schemat-Stod-och-inspiration-for-undervisningen-om-alkohol-narkotika-dopning-och-tobak---i-grundskolans-senare-ar/>

Gymnasiet:

<http://www.fhi.se/Publikationer/Alla-publikationer/Berusning-pa-schemat-Stod-och-inspiration-for-undervisningen-om-alkohol-narkotika-dopning-och-tobak---for-gymnasieskolan/>

Prata om alkohol

Utgiven av Sprit- och Vinleverantörsföreningen (SVL), 2007.

Materialet är ett ”läromedel om ungdom och alkohol” som omfattar ca 140 sidor i ett spiralbundet häfte av A4-format. ”**Prata om alkohol**” är avsett att vara ett alkoholförebyggande arbetsmaterial för användning i grundskolans senare år och i gymnasiet. Materialet är uppbyggt kring ett 30-tal övningar, huvudsakligen värderingsövningar och forumspel, men även andra typer av elevaktiverande arbetsuppgifter förekommer.

Hemsida: <http://www.prataomalkohol.se>

Länk till en pågående kampanjtävling mot alkohol och droger i trafiken:

<http://www.berattafor100andra.se>

Förebyggande arbete på enheten utifrån behov och förekomst

I det förebyggande arbetet ligger fokus på att identifiera och avvärja risker. Som grund för det förebyggande arbetet ligger systematiskt insamlad kunskap om elevernas situation på skolan.

Här beskrivs den egna enhetens insatser utifrån kartläggning, analys och utvärdering.

Handlingsplanen

Alkohol

”Det är förbjudet att förvara eller förtära alkoholhaltiga drycker eller uppträda alkoholpåverkad inom skolans område under skoltid eller i verksamheter som sker i skolans regi.”

”6 § Den som inte har fyllt 20 år eller som har förvaltare enligt 11 kap. 7 § föräldrabalken får inte bedriva näringsverksamhet som innefattar försäljning av alkoholdrycker. 7 § Alkoholdrycker får inte säljas eller annars lämnas ut till den som inte har fyllt 20 år. Beträffande folköl gäller motsvarande den som inte har fyllt 18 år.” Alkohollag (2010:1662)

Åtgärder angående alkohol under skoltiden:

1. Om personal under skoltid påträffar en alkoholpåverkad elev ska ansvarig klasslärare/mentor samt rektor omgående kontaktas. Om det inte föreligger akut behov av sjukvård, tar rektor, ansvarig klasslärare/mentor eller annan personal kontakt med vårdnadshavare som hämtar eleven. Under vissa förutsättningar kan polisen omhänderta en elev som är drogpåverkad (lagen om omhändertagande av berusade personer, 1976:511).
2. Skolan gör en anmälan enligt Socialtjänstlagen, 14 kap 1 §. Skolans uppföljning beslutas i samråd mellan rektor, mentor och elevhälsopersonal.
3. Skolan har rätt att omhänderta alkohol som påträffas inom skolans område, detta utifrån skolans ordnings- och säkerhetsskäl. Elevskåpen/elevbänk/elevlådor är skolans egendom. Om det finns misstankar om att eleven förvarar alkohol i sitt skåp/sin bänk/låda kan rektor eller annan personal kräva att eleven öppnar ovanstående av ordnings- eller säkerhetsskäl. Vid låst skåp kan rektor eller annan personal öppna skåpet utan att det anses vare en husrannsakan. Eleverna måste i förväg ha fått information om vilka villkor som gäller för att de ska få disponera ett låst skåp. Eleven ska närvara vid öppnandet av skåpet.

Tobak

”Under skoltid ska våra elever vara snus- och rökfria. Snusning och rökning är förbjuden i våra lokaler och på skolområdet. Detta förbud gäller dygnet runt.”

”2 § Rökning är förbjuden i lokaler som är avsedda för barnomsorg, skolverksamhet eller annan verksamhet för barn eller ungdom samt på skolgårdar och på motsvarande områden utomhus vid förskolor och fritidshem.” Tobakslag (1993:581)

Målet är att vi ska bli en tobaksfri skola och det är alla vuxnas ansvar att beivra tobaksanvändning på skolan. E-cigarettor och vattenpipa likställs med tobak. Enligt tobakslagen är rökning förbjuden i lokaler som är avsedda för skolverksamhet samt på skolgårdar (1992:581, 2 § 1p.) Tobaksvaror får ej säljas eller på annat sätt lämnas ut i näringsverksamhet till den som inte fyllt 18 år. (1993:581, 12 §).

Det är alltså förbjudet att röka på skolans område samt att köpa cigarettor om eleven är under 18 år. Personal får endast röka utanför skolområdet samt själva ansvara för sina fimpar.

Åtgärder vid tobaksanvändning under skoltiden

Det är alla vuxnas ansvar att tala med eleven på plats, därefter påtala detta för klasslärare/mentor som sedan kontaktar elevens vårdnadshavare.

Sniffning/boffning

”All sniffning och boffning är förbjuden på skolan.”

Sniffning är ett sätt att berusa sig på genom att dra i sig ångorna från lättflyktiga lösningsmedel. Boffning är inandning av olika drivgaser. Både sniffning och boffning innebär stora risker även om det sker vid enstaka tillfällen. Precis som vid bruk av andra droger så ökar risken för olyckor och en berusad person förlorar lätt kontrollen. I vissa fall kan boffning leda till medvetlöshet och plötsligt död.

Åtgärder vid misstanke om att en elev är påverkad genom sniffning/boffning på skoltid:

1. Om personal under skoltid påträffar en elev som misstänks vara påverkad ska rektor omgående kontaktas. Skolan kontaktar vårdnadshavare för omedelbar hämtning av elev. Om en elev uppträder störande eller våldsamt, ta även kontakt med polisen. Vid eventuellt allvarligt tillstånd ska ambulans tillkallas.
2. Skolan gör anmälan enligt socialtjänstlagen, 14 kap 1 § och en polisanmälan.

Åtgärder vid misstanke om att en elev sniffar/boffar

1. Skolan kontaktar vårdnadshavare och kallar till ett skolmöte. Rektor bestämmer sedan om eventuella vidare åtgärder.
2. Skolan gör anmälan enligt socialtjänstlagen, 14 kap 1 §.

Narkotika

”All hantering av narkotika är förbjuden på skolan. All bruk av narkotika, dopningsmedel, andra berusningsmedel och icke ordinerade medicinska preparat anses om missbruk. ”

Enligt narkotikastrafflagen är all befattning med narkotika för annat än medicinskt och vetenskapligt bruk förbjuden. Det gäller såväl innehav som konsumtion av narkotika. Narkotikastrafflag (1968:64).

Åtgärder vid misstanke om att en elev är påverkad av narkotika på skoltid:

1. Om personal under skoltid påträffar en elev som misstänks vara narkotikapåverkad ska rektor omgående kontaktas. Skolan kontaktar vårdnadshavare för omedelbar hämtning av elev. Om en elev uppträder störande eller våldsamt, ta även kontakt med polisen. Vid misstanke om eventuell överdos ska ambulans tillkallas.
2. Skolan uppmanar vårdnadshavare att göra ett drogtest på eleven.
3. Skolan gör anmälan enligt socialtjänstlagen, 14 kap 1 §, och en polisanmälan.

Åtgärder vid misstanke om att en elev missbrukar narkotika:

1. Skolan kontaktar vårdnadshavare och kallar till ett skolmöte. Rektor bestämmer sedan om eventuella vidare åtgärder.
2. Skolan uppmanar vårdnadshavare att göra ett drogtest på eleven.
3. Skolan gör anmälan enligt socialtjänstlagen, 14 kap 1 §.

Åtgärder om en elev ertappas med försäljning eller innehav av droger på skolan eller utanför skolan på skoltid:

1. Tillkalla polis. Drogerna tas i beslag av polis om de är snabbt på plats, alternativt av upptäckande personal eller rektor. Om skolan tar drogerna i beslag, kontakta polis för att informera om beslaget och gör en polisanmälan. Vårdnadshavare kontaktas av polis eller skola.
2. Elevskåpen/elevbänkar/elevlådor är skolans egendom. Om det finns misstankar om att eleven förvarar droger i sitt skåp/sin bänk/låda kan rektor eller annan personal kräva att eleven öppnar ovanstående av ordnings- eller säkerhetsskäl. Vid låst skåp kan rektor eller annan personal öppna skåpet utan att det anses vara en husrannsakan. Eleverna måste i förväg fått information om vilka villkor som gäller för att de ska få disponera ett låsbart skåp. Eleven ska närvara vid öppnandet av skåpet.
3. Skolan uppmanar vårdnadshavare att göra ett drogtest på eleven.
4. Skolan gör anmälan enligt socialtjänstlagen, 14 kap 1 §.